Ч. 38. Львів, Субота, дня 16 лютого (1. марця) 1902. Річник VI.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева и Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Голоси про річ д-ра Кербера.

(X). Всї дневники віденьскі присьвячують понедїлковій річи д-ра Кербера свою увагу, а деякі з них в оцїнюваню парляментарного положеня доходять до вельми оптимістичних поглядів, иньші знов зазначують вправдї, що положенє в парляментї значно поправило ся, однак про все иньше висловлюють ся вельми здержано.

Особливу увагу всїх звернув сей уступ річи д-ра Кербера, в котрім він заповідає, що в найблизшім часї буде зроблений крок вперед в справі порозуміня. З нїмецкого поступового боку поясняють сї слова мінїстра президента так, що в мінїстериях вже нагромаджено материял потрібний і розслїджено єго, так, що правительство після полагоди буджету буде могло взяти ся до справи порозуміня. Після иньших вістий правительство має замір зараз по латиньскім великодни наново розпочати переговори з Чехами і Нїмцями. Ческий виконний комітет як-раз тепер займає ся начерком язикового закона виробленим д-ром Пантучком, а скоро з тим упорає ся, предложить се мінїстрови-президентови.

Молодоческий орґан Narodni Listy вважає слова мінїстра-президента про акцию в справі ческо-нїмецкого порозуміня неясними. Не знати, чи є вже який замір в тій справі, чи тілько заповідає ся про се.

В угорских полїтичних кругах принято річ д-ра Кербера з великим вдоволенєм і сконстатовано з відрадою, що розумінє дуалїстичних взаємин, як їх виложив др. Кербер, зовсїм згідне з тими поглядами, які мінїстер-президент Селль нераз висловив в угорскім соймі. Особливого значіня надають сему уступови бесїди д-ра Кербера, в котрім сказано, що продуцент одної половини держави не повинен бути уважаний і трактований яко неприятель. Сї слова годить ся повсюди в цїлій досяглости зрозуміти і приняти яко кермуючі основи обосторонної практики. Не можна заперечити, що дрібний еґоїзм інтересів розповсюджує підбурюючі слова, і що супротив державних керманичів виступає ся з докором браку енерґії, скоро они із свого високого становища приневолені такі високопарні слова з огляду на загальні інтереси обминути. Констатуючи, що зрозумінє в справі становища австрийских інтересів, як оно виложене мінїстром-президентом Кербером, найде рівно сердечний відгомін в Угорщинї, висловлює угорске дневникарство надію, що так ясно висловлені погляди дадуть спроможність, рішити корисно і полагодити питанє, яке так довго поміж обидвома половицями монархії ще не полагоджене.

Русини на Буковинї.

Промова пос. Єротея Пігуляка в державній радї.

Яке лихо вийшло з того?

Через то, що з Русинами не обходять ся так само, як з другими народами, мусїла настати неодна біда. Нїмцї і жиди мають всюди аж за богато інтелїґенциї, Волохи мають за богато пан-отцїв, а Русини, що їх є найбільше в краю, готові втратили навіть то, що колись мали, а то свою споконвічну славяньску церкву, бо вже від яких 20 лїт у рускі села посилають пан-отцїв, що не знають рускої мови і не годні між руским народом сповняти свій сьвятий обовязок, що до них належить. Декотрі з них попросту і руского отченашу не знають!

Така сама біда і по всїх цивільних урядах. На приклад у судах поміж Русинами видають нераз судиї засуди на людий, хоч не знають, що ті люди говорили, а люди знову не розуміють, що судия казав. — На почтах урядники і листоноси не знають нераз прочитати навіть руску адресу. А на зелїзницях я сам мав раз таку пригоду, що купував білєт і сказав урядникови, аби дав менї „пів карти“ а він мене не розумів. Таких прикладів знайшло би ся дуже богато.

І се не може навіть у нас бути інакше, бо з тих причин, які я взвів, Русини не можуть роздобути собі, скілько їм треба, своєї інтелїґенциї, — сама держава так як би о то дбала; а тих, що не є Русинами і старають ся о урядові посади, нїколи й не питають ся, чи они знають руску мову. А коли часом і спитають, то тим, що хотять дістати посаду, не трудно постарати ся о приватне сьвідоцтво, котре не зобовязує до нїчого; часом же вистане сказати лише, що знає руску мову — і вже все добре.

То все у нас щось таке звичайне, що — хоч нїякий закон не позволяє на таке — всї думають, що інакше не може бути, що оно так таки й повинно бути. Кождий публичний урядник і той, що єго настановлює, уважали би се навіть за обиду своєї чести і уряду, коли би їм хто виткнув, що они в рускій частинї краю, не знаючи рускої мови, навіть не повинні тут урядувати, бо кривдять нарід, котрий на них складає податки і боронить їх у потребі своїми грудьми (у війску).

Права Русинів уже так маловажать і руский нарід так уже обиджують, що на приклад недавно померший директор руских кляс низшої ґімназиї в Чернівцях приказав руским професорам письмом в урядовій книжцї ч. 27 не вживати рускої мови в конференцийній салї приватно поміж собою. Коли єму сказали, що таке не випадає приказувати, він відповів, що не боїть ся відповіди за те, що написав, — і так вигнав руску мову на подвірє та на город. І сей приказ доси стоїть у книжцї, хоч против него жалували ся; нїхто єго не сказував.

Або ось, коли сьвяткували 70-лїтний ювилей уродин Є. В. Цїсаря, ученики четвертої кляси у тій самій ґімназиї позволили собі зробити щось доси нечуване: коли переходили парами попри президента краю, звеличали свого цїсаря у матїрній мові окликами: слава! Зараз таки на місци один професор заповів цїлій клясї кару; тілько господар кляси, Русин, вдав ся у справу і не допустив до кари. Отсе заподїяне понижене, збезчещенє і поневоленє певно лишило слїди у молодих серцях; і поміж старшими Русинами закипіло, — а колись з того виросте ненависть, пімста і відплата. Що теперішні учителї засївають у молодих руских грудях, се позбирают їх наслїдники з грубими процентами; так бодай можна здогадувати ся.

У черновецкій радї громадскій радили над тим, щоби дарувати ґрунт під будову другої ґімназиї — і тодї один радний, що є заразом професором при першій ґімназиї і також учить рускі дїти, сказав, щоби не дарувати ґрунту, бо каже, у тім новім будинку будуть і рускі кляси. Виразно так він сказав.

У грудни минувшого року сенат черновецкого унїверситету Франц-Йосифа не хотїв приняти коло 50 руских студентів до унїверситету, хоч у той самий час товариші тих студентів записували ся без нїякої перепони в иньших унїверситетах, в Кракові, Відни і в Празї. В Чернівцях не хотїли Русинів приймити тілько длятого, що то були Русини.

Бувший судия повітовий у Кіцмани кілька разів відкидав руску жалобу, бо, каже, він не обовязаний приймати руских подань і заводити розправу над ними. І так і стало ся, як він хотїв.

Мої тутешні товариші з »поступового клюбу не хотїли підписати мого внесеня, яке я тут був поставив, тілько через то, бо я там сказав, що треба від публичних урядників при обсадах ріжних місць жадати, аби знали не тілько нїмецку мову, але ще хоть одну з обидвох краєвих мов. Адже чогось ще меншого не може вже нарід жадати за свої податки та за свою кров, як того, щоби урядник міг хоть вислухати єго. Нї! і того ще для Русинів за богато!...

(Дальше буде).

„Днїстер“ в 1901. роцї.

Рада надзираюча Товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту »Днїстер«, відбула дня 24. лютого с. р. звичайне дорічне засїданє в присутности 14 членів під проводом президента сов. Григория Кузьми і в присутности правительственного комісаря радника двору Адольфа Гута.

Дирекция Товариства представила результат дїяльности Товариства взаїмних обезпечень в IX роцї адмінїстрацийнім. В тім роцї було 101.751 обезпечень на 104,142.099 К обезпеченого капіталу і 927.700 К 88 с. премії. Попередного року було 84.765 обезпечень на 89,159.867 К обезпеченого капіталу і 771.687 К 46 с. премії, проте сего року більше о 16.986 обезпечень, на 14,982.232 К обезпеченого капіталу і 156.013 К 42 с. премії. — З повисших обезпечень було недвижимостий 91%, движимостий 4%, а збіжа і паші 5%. Обезпеченя ті походили з 3.393 громад і 62 повітів Галичини а 8 повітів Буковини. — В реасекурацию віддано 50,820.323 К обезпеченого капіталу т. є 48%, а на власний рахунок задержано 53,321.776 К обезпеченого капіталу т. є 51%.

Шкід мало Товариство в минувшім роцї: на церквах 4, на приходствах 12, на школах 4, на будинках громадских 5, на иньших будинках 916, разом на будинках 941, — на су-

му 492.572 К 35 с. на движимостях було 41 шкід на суму 7.718 К 96 с., а на збіжу 39 шкід на 20.868 К 06 с., — разом отже всїх було 1.021 шкід на 521.160 К 37 с. — Суду мирового не було в тім роцї жадного. В дорозї ласки признало Товариство 8 відшкодовань в сумі 3.114 К 37 с Всїх шкід від початку виплатило Товариство 5.089 в сумі 2,656.786 К 98 с.

Фонд резервовий побільшив ся в роцї о 74.862 К 72 с. і виносить 386.402 К 83 с. Резерва премії побільшила ся о 33.285 К і виносить 205.227 К. — Фонд емеритальний побільшив ся о 16.829 К 22 с. і виносив 47.753 К 76 с. — Фонд основний зістав ще попередного року в цїлости сплачений.

Активи Товариства виносять 828.071 К 37 с., в тім цїнні папери 630.195 К, готівка в касї і вкладки банкові 21.285 К 59 с. і премії до стягненя 98.637 К 98 с.

Позістала надвижка 100.776 К, з чого припадає до фонду рез. 16.116 К, а на звороти для членів (в висотї 8% від премії) 74.216 К.

В Товаристві взаїмного кредиту »Днїстер« було з кінцем VI року адм. 2.006 членів з 2.091 декларованими удїлами на суму: 104.550 К. Сума на удїли вплачена виносила 81.169 К 37 с. т. є. 77% декларованої суми удїлів. — Фонд резервовий збільшив ся о 1.750 К 76 с. до суми 8.670 К 22 с. — Вкладок щадничих було з кінцем року 1.063 книжочок на суму 900.213 К 53 с.

Позичок на скрипти і векслї було 1.743 на суму 869.345 К 4 с.

Загальний оборот касовий виносив в тім роцї 3,259.152 К 97 с. — Капітал оборотовий виносив 1,017.262 К.

Чистий зиск виносить 8.699 К 33 с., з чого на 6% дивіденди від удїлів припадає 4.284 К 90 с., а до фонду рез. 10% т. є. 870 К.

Відтак відчитано справоздане комісиї ревізийної з переведеного шконтра кас і ревізиї книг обох Товариств, з внесенєм на удїленє Дирекциї абсолюториї за минулий рік адміністрацийний. Рада надзираюча приняла оба справоздання до відомости, почім полагодила справи персоналу, як також ухвалила поправки до статута, яких зажадало ц. к. міністерство справ внутр. рескриптом з 26. I. 1902 ч. 45651 в цїли затвердженя змін, ухвалених на загальних зборах 9. мая 1901.

Звичайні загальні збори Товариства рішила Рада скликати на день 8. н. ст. мая 1902.

Вкінци порішила Рада призначити суму 2.000 К з зисків Товариства кредитового і суму 400 К з провізиї від обезпечень житєвих на публичні добродїйні цїли, а то: 3 епископским ординариятам до розпорядимости по 200 К, т. є 600 К.

3 Товариствам вз. пом. дяків . .	300 »
На будову гр.-кат. церкви в Путилові на Буковинї	50 »
С. С. Служебницям на охоронки .	50 »
Шкільним Помочам у Львові, Станиславові і Перемишли по 50 К, і в Коломиї 100 К, разом . . .	250 »
Тов. педаґ. в Тернополи на бурсу .	100 »
„ „ в Станиславові . .	50 »
Рускій Бурсї в Ярославі . . .	200 »
Рускій Бурсї в Новім Санчи . .	50 »
Тов. »Руслан« на бідних учен. рускої ґімназиї у Львові	100 »
На бідних учеників рускої ґімназиї в Перемишли	50 »
Тов. св. Кирила в Перемишли . .	50 »
Бурсї ремісн. і промисловій у Львові .	50 »
Тов. ґімн. руск. „Сокіл“ у Львові .	100 »
разом .	2.000 К.
на фонд академ. молодїжи . .	400 »
загально, як висше	2.400 К.

Державна рада.

Між інтерпеляциями вчерашнього засїданя відчитано пос. Крулїковского і тов. в справі заведеня полекший при інтабульованю прав власности меншої посїлости в Галичинї і на Буковинї.

Відтак приступлено до дальшої части

подрібної дискусиї над буджетом.

Пол. Скене реферує розділ: »кабінетова рада« і »адміністрацийний трибунал«.

Пос. Житнїк обговорює відносини Словенців та Хорватів та висказав бажанє, щоби угода угорска не стала для Австриї Каносою, а торговельні трактати з Німеччиною новим Кенїґрецом. На разї буде голосувати против диспозицийного фонду. По бесїдї пос. Перея, який обговорював відносини в Дальмациї і домагав ся великих інвестиций, заняв слово

пос. Микола Василько

задля виказаня упослїдженя Русинів в Галичинї і Буковинї, наслїдком якого они не можуть мати довіря до правительства. На численні інтерпеляциї, вношені в палатї, одержують відповіди, зредаґовані сторонничо Поляками, занятими в центральних урядах, які вияснення і справоздання фальшують. В галицкій шкільній радї краєвій на 21 членів є лише 4 Русини, на 100 членів львівскої ради міської нема анї одного Русина, на 7 членів краєвого Видїлу є лише один Русин, на 47 повітових рад в чисто руских округах у східній Галичинї анї в одній не мають більшости. Начальниками громад у східній Галичинї є найбільше здеморалїзовані люди, бо лише такі дадуть ужити ся до знасиля і ошуки. Кількох начальників громад, які ревно виповнюють свої обовязки і є правдивими приятелями населеня, дізнають жостоких секатур зі сторони полїтичної адміністрациї. Всї уряди від найвисшого до найнизшого є в Галичинї в руках клїки. Намісник Галичини не знає, що коло него дїє ся,— ґаздують старости. Жалоби Русинів на галицкі відносини ідуть до Відня, а тут полагоджують їх урядники з Галичини, що зовсїм не є прихильниками Русинів. В міністерстві нема урядників-Русинів, хиба лише перекладчик, або який підрядний функціонар. Брат намісника Галичини і другі кревняки клїки, правлячої Галичиною, займають високі посади в міністерствах. В міністерстві просьвіти є 7 Поляків (Слухайте! слухайте!), а они лише думають про те, якби якийсь факт затушувати і фальшиво представити президентови кабінету, що є справдї справедливим чоловіком. Пос. Странский закидав Нїмцям, що хочуть розірвати державу, але Поляки відорвали вже свою державу, а мимо того віддано їм найбільшу провінцию під неограничену власть і адміністрацию без контролї.

В дальшім ходї критикував бесїдник шкільні відносини на Буковинї, домагав ся відлученя зелїзничих справ від Галичини і створеня, коли не окремого, висшого, краєвого суду в Чернівцях, то бодай окремого сенату для Буковини.

Пос. Міхейда зі Шлезка полємізував з пос Васильком, а відтак підносив жалї против утиску Поляків та Чехів нїмецкими геґемонами на Шлезку, зовсїм ідентичні з висказаними пос. Васильком замітами що-до галицких і буковиньских відносин. 220.000 Нїмців на Шлезку рядить усїм, урядники не уміють анї по польски, анї чески, з 30 мандатів соймових Славяни мають заледви 6, з 12 мандатів до державної ради, заледви два.

Після промови що пос. Голянского, забрав слово президент міністрів

др. Кербер.

Пос. Романчук — сказав — жалував ся на рівнодушність правительства супроти Русинів, а як примір сего навів справу послїдних виборів до галицкого сойму і справу послїдних подій на львівскім унїверситетї. Що дотичить приключень на львівскім унїверситетї, то на закиди, піднесені в тім зглядї, відповість міністер просьвіти підчас дискусиї над єго віддїлом. А що дотичить виборів до галицкого сойму, то могу лише єще раз повторити мою заяву, зложену вже в сїй палатї, що зі сторони правительства не роблено жадного впливу на хід сих виборів. Також мушу повторити свою заяву справедливости держави супроти всїх народів без ріжницї.

У відповідь на виводи п. Странского мушу відповісти, що мимо недостач, які виявляє теперішна конституция, має она, після моєї гадки, стілько добрих прикмет, що уможливлює в найлїпший спосіб взаїмне порозуміне ся народів та що в квестиї народности містить такі засади, яких сторонництво п. Странского з певностию не бажало би поборювати. Вихіснованє тих засад, при розумнім умірковaню сторонництв, принесло би користи і певно не стануло би на перешкодї спільному порозуміню. З бесїд, виголошених на нинїшнім засїданю, я хотїв би піднести виводи п. Василька. Піднесений ним супротив мене закид є несправедливий. Правительство відносить ся до Буковини з тою самою зичливостию, як до всїх других країв. Справи того краю стоять так само на дневнім порядку, як справи других країв і будуть полагоджені, а хиба сам посол признасть, що як-раз два послїдні лїта, про які згадав в своїй промові, не були корисними для приспішеня полагодженя деяких справ для Буковини. Надію ся, що тих кілька слів вистане, аби п. Василька запевнити про зичливість правительства для Буковини.

На виводи пос. Перієра в справі упослїдженя Дальмациї відповів др. Кербер: Мої панове! Правительство занимає таке становиско, що „диспозицийний фонд“ є таким самим видатком, як всї другі і що єго ухваленє, або відкиненє містить лише вказівку для адміністрациї, аби щось зробила, або щось занехала, а не є зовсїм якимсь полїтичним актом. Правительство, яке не найшло з парляментарної більшости, не домагає ся довіря в практикованій в парляментах спосіб, через ухваленє сего фонду більшостию палати, тим більше, що такої більшости в сїй палатї нема. Ухваленє »диспозицийного фонду« уважало би правительство вислїдом поглядів палати, що хоче попирати правительство в єго намірах і льояльних стараннях коло усуненя істнуючих трудностий та в справі зближаючих ся великих задач і важних переговорів (потакуваня) в квестиї торговельних трактатів і угоди з Угорщиною.

Др. Кербер закінчив заявою, що правительство стоїть при проґрамі, висказаній в престольній промові (оплески).

Дальші заяви послів.

Пос. Хамец іменем польского Кола заявляє, що єго становиско буде зависимим від дальшого поведеня правительства супротив постулятів польского Кола при поодиноких позициях буджету. Однак нема причини вже тепер голосувати против диспозицийного фонду. В проґрамі правительства є точки, які заслугують на підпертє. А іменно потреба ухваленєм диспозицийного фонду дати правительству спромогу виступити в справі угорскої угоди, нїмецких трактатів та підготовлюючих працях до інвестиций.

Социялїст пос. Еленбоґен заявляє ся против »диспозицийного фонду«, а пос. Чайковский зрікає ся голосу. Пос. Риба, Молодочех підносить жалоби на ц. к. кореспонденцийне бюро, яке управляє прямо культ Гогенцолєрнів, подаючи навіть найдрібнїйші відомости з Берлина та повторює заєдно байку про кинене каламарем в ческім соймі.

На тім замкнено дискусию і вибрано ґенеральних бесїдників, з яких пос. Шайхер (антисеміт) промовляв за фондом диспозицийним з огляду на угорску угоду, а пос. Крамарж против. Бесїдник заявив, що Чехи бажають мира і супокою для культурного розвою, але не можуть мати довіря до правительства, яке сю миролюбність уважає слабосильностю. Остаточно правительство може завести ся в своїм оптимізмі. Бесїдник не хоче лякати, але коли би Чехів примушено, они повернуть до давної борби і певні, що ческий нарід їх не оставить осібняком.

Після цїлого ряду фактичних спростовань *в поіменнім голосованю принято диспозицийний фонд 167 голосами против 102.*

Спільні видатки.

З черги приступила палата до дальшого роздїлу буджету: »Участь в спільних видатках«.

Пос. Дашиньский виводить, що народні течії в Австриї ідуть на розтїч з єї заграничною полїтикою, яку веде ґр. Ґолуховский, не числячи ся з найжизненнїйшими інтересами населеня. В іспаньско-американьскій війнї Австрия станула по стороні кровожадних Іспанців, хотяй прилученє Куби до Сполучених Держав означало поступ і свободу сего острова. Се був крок міністра заграничної полїтики задля домашної полїтики Габсбурґів, а не задля пожитку народів. За те Сполучені Держави не дали наймен-

шого доситьучиненя за замордоване австрийских горожан в Гарлетон.

Взагалї австрийский горожанин є за границею »vogelfrei«. В Гаваю продають їх як невільників до плянтаций кави і цукрової трости. З Прус і Шлезка видалюють сотки робітників-Поляків, а нїхто не упімне ся за ними, хотяй свого часу імпорт румуньских безрог свого часу викликав був правдиву револьту в польскім Колї. Факти з Вжеснї обрушили цїлий сьвіт, а мимо того австрийскі почтові урядники здержують ретуровані листи до Нїмеччини з написию »retour. vide Września«. В справі »Морского Ока« угорске правительство вислало там своїх 10 жандармів, а австрийске приказало своїм — цофнути ся. З львівских демонстраций перед нїмецким консулятом зроблено важну подію, задля якої ґр. Ґолуховский ходив особисто складати свою чолобитність нїмецкому представителеви, а у Львові приступлено до нечуваних репресалїй. 10 тайних пруских детектиків мало прибути до Львова з Берлина, а сї люде станут певно провокацийними аґентами. Подорож архикн. Франца Фердинанда мала заінавґуровати зближенє Австриї до Росиї на полїтичнім і економічнім поли. Але се дало почин до такої полїтики в Галичинї, якої вже давно не бувало. В Росиї замикають цїлі ґімназиї задля зобиди народного почутя польских учеників, а у Львові за демонстрацию ученик'в перед росийским консулятом заводять по ґімназиях стан облоги. Директор взивав шпиклїв до ґімназиї, а один професор заохочував учеників до денунціованя співучеників анонїмовими доносами. На львівскій полїтехнїцї мають находити ся два детективи. Слухача технїки який ударив професора, забувшого на свої обовязки зглядом молодїжи, вкидають до вязницї і без суду убирають єго в вязничу одїж. Двох слухачів полїтехнїки видалено на користь росийского правительства. Єще економічний союз з Росиєю не зачав ся, а вже хотять Галичину перемінити на росийску ґубернію. Нехай правительство виявить свою енерґію в обороні Австриї перед безличними претенсиями чужих держав, а не против власних співгорожан. Бо і якаж рация істнованя для Австриї як не спільний інтерес народів, гноблених деінде! Трохи за мало є твердити, що народи Австриї лучить любов до монарха. Попри любов до монарха повинні они находити оборону своїх народних інтересів. Сила австрийских народів не допустить нїколи, щоби у нас запанували росийскі порядки.

Президент мінїстрів др. Кербер відповів зараз передбесїдникови, занявши ось яке слово. Квестия заграничної полїтики належить у нас на підставі конституциї перед повне форум, до делеґациї, однак думаю, що навязуючи до кількох уваг передбесїдника, я повинен віднести, що зовсїм наша загранична полїтика не заслугує на названє єї двірскою і домашньою полїтикою. Була она і є відповідною задля інтересів населеня, злученою найтїснїйшими узлами з цїсарским домом. О скілько при тім входить в гру австрийске правительство, можу лише сказати, що загранична полїтика находить ся в цїлковитім контактї з австрийским правительством і що оно уважає сю полїтику доброю і успішною для монархії і єї народів.

Що дотичить поодиноких случаїв, про які згадував п. Дашиньский, то я хотїв би передовсїм вказати на те, що львівскі подїї були того рода, що не можна їх назвати переступами, а звертали ся против репрезентантів чужих держав. Ми вчинили се, що практикує ся в подібних случаях після межинародних звичаїв. Тому що нарушено гербовий щит над росийским консулятом, ми дали сему репрезентантови сатисфакцию, відповідну звичаєви. Отже мушу висказати пожалованє з причини уваги передбесїдника, немов би через се стала нарушеною повага монархії.

Другою справою, яку порушив пос. Дашиньский, була подорож одного з членів найвисшого, цїсарского дому до Петербурга, в якій сей посол хоче добачувати початок цїлковитої зміни в напрямі нашої заграничної полїтики. З богато енунциций цїль сеї подорожи є вже виявнена і було би зовсїм хибним добачувати звязи межи сею подорожию, а подїями, які пізнїйше случили ся в Росиї. Однак не уходить, як се я вже підносив кілька разів, щоби ми мішали ся у внутрішні справи иньшої держави, вже тому, що ми також не стерпіли би такого вмішуваня ся иньшої держави в наші відносини.

На тім перервано дискусию, а слїдуюче засїданє нинї о год. 10. рано.

Пора відновити передплату!

Новинки.

— **Календар**. В суботу: гр.-кат. Памфила; рим.-кат. Альбіна. — В недїлю: гр.-кат. Теодора; рим.-кат. Симплїция.

— **Тарасове сьвято в Кракові**. Українська академічна молодїж в Кракові устроює дня 7. марця с. р. в міськім театрі *вечерницї в XLI. роковини смерти Кобзаря* при ласкавій співучасти ВП. п. Ф. Лопатинської, артистки львівської опери, п. М. Яворського, студента віденської консерваториї, п. Б. Дякова, віртуоза з Відня і орхестри 13. п. п. під управою п. Гока. Проґрама (I часть): 1) Лисенко: Чорноморцї. Увертура, виконає орхестра 13. п. п 2) Вступне слово. 3) Ф. Колесса: Козаки в народних піснях — хор мужеский; 4) Лисенко: а) Ой одна я одна; б) Якби менї мамо намисто — відсьпіває п. Ф. Лопатинська. 5) а) Топольницький: Ой три шляхи, б) Лисенко: Ой пущу я кониченька — хори мужеські. — (II часть): 1) Лисенко: Минають днї, басове сольо відсьпіває п. М. Яворський. 2) Деклямация. 3) Лисенко: Скорбна дума, хор мужеский в супр. орхестри. 4) M. Bruch: »Violinconcert« I. и. II San, скрипкове сольо з акомп. фортепяна — відограє п. Б. Дяків. 5) а) Лисенко: На що менї чорні брови; б) Воробкевич: Веснівка — відсьпіває п. Ф. Лопатинська. 6) Бортнянський: Возведох. Псалом. Концерт XXIV. Початок точно о год. 7. Цїни місць звичайні краківського театру. Білети можна дістати в касї замовлень Ф. А. Ґріґара, ринок лїнія А - Б, а в день концерту в театральній касї. — *Комітет*.

— **Тарасове сьвя о в Яворові**. Дня 2. марця відбудуть ся в Яворові заходом міщаньства *вечерницї* в память XLI. роковин смерти *Тараса Шевченка* з такою проґрамою: I. 1) Хор: Сонце заходить, Д. Роздольского. 2) Промова. 3) Фортепян. 4) Сольо барітонове. 5) Хор: Гуляли, Н. Вахнянина (?— *Ред.*). II. 6) Хор: Битва, Вербицкого. 7) Цитра. 8) Деклямация: Гамалїя. 9) Дует: Не чужого ми бажаєм. 10) Хор: Імни славяньскі. — Цїни місць: I. крісла 2 К, II. крісла 1 К 40 с., III. крісла 80 с., партер 30 с. Початок точно о $7^1/_2$ вечером.

— **З тов. »Кружок українських дївчат« у Львові**. Відчит п. Яцкова відбуде ся в недїлю о 3 год. Видїл просить точно і численно зійти ся.

Загальні збори товариства відбудуть ся дня 12. марця с. р. в комнатї Товариства з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє справоздань з дїяльности Видїлу. 2) Вибір Видїлу. 3) Внескі членів.

— **Вечерницї в Станиславові**. Товариство міщан »Руска Хата« в Станиславові устроює вечерницї з танцями в суботу дня 1. марця в сали »Рускої Бесїди« при ул. Собіского ч. 28. Початок о 7. год. вечером. Стрій домово-сьвяточний. Вступ для П. Т. членів 80 сот., для нечленів 1 К, для родини з 3 осіб 2 К. Чистий дохід призначений на товариство убогих »св. Івана Милостивого« (ласкаві наддатки приймають ся з подякою). Вступ лише за оказанєм запросин. За комітет: *В. Богонос*, парох; *І. Полотнюк*; *Т. Черняв-ский*; *М. Рибчук*; *М. Карановичева*; *А. Копаницка*; *П. Лїстовска*; *А. Переслуга*.

— **Нову Читальню „Просьвіти“** отворено дня 22. с. м. в Должанцї під Тернополем.

П. Осип Маковей, знаний наш писатель, іменований провізоричним головним учитилем в учительскій семинариї в Чернівцях, де від якогось часу був заступником учителя.

— **Вибори до львівскої міскої ради** відбули ся вчера при участи виборців, виборчих наганячів, цїкавих невиборців, поліциянтів, жандармів, одного баталїону 24. п. п. і одної ескадрони кавалериї. Асиста війска була доконечною з огляду на демонстрациї, якими послїдні часи визначають ся. Від самого ранка перед маґістратом, в якім голосовано в 6 салях, панувало незвичайне одушевленє межи службою ріжних виборчих комітетів. Кождий з них мав придїлений собі о[illegible]емий круг дїланя. Одні носили великі таблицї з відозвами, захвалюючими кандидатів, иньші мали під пахою пачки лїст, знов иньші мали показувати »буфети«, які комітети приготовили в ріжних шиночках в ринку, для голодних виборців. О 8. годинї рано почало ся голосованє. Перед входовою брамою ратуша утворив ся шпалїр, яким переходили виборцї. Заки котрий з виборців війшов до сїний ратуша, напихали єму в руки около 20 ріжних лїст.

Порядок перед ратушем удержувало кільканацять поліциянтів, але мимо того не обійшло ся без виборчих пригод. Головно в »кузнях« і „буфетах“ виборчих приходило до бійтик. В одній з таких аґенций, де торговано картками, прийшло до кровавої оборони. Шеф аґенциї, бляхар Морр стріляв з револьвера до якихсь напасників і зранив одного з них смертельно.

Голосованє замкнено о 7. год. вечером, а в хвилю опісля около 100 осіб з »червоним штандаром« на устах рушило з ринку на ул. Галицку Поліция розігнала демонстрантів і арештува 4 робітників. Прочі видцї, що остали під ратушом, розбігли ся, коли ринком перемашерувало війско.

Тимчасом скрутацийна комісия приступила до обчисленя голосів. Скрутінїя потреває около тижня, і можна напевно твердити, що з причини розстріленя голосів будуть ще раз вибори около 25 радних. Ранїшні польскі часописи подають, що вчера голосувало загалом 5.861 виборців.

На лїсту	мійску голосувало виборців		1870
»	людову »	»	1018
»	урядничу »	»	623
»	демократів »	»	555
»	католь.-нар.	»	325
»	христ.-народ.	»	254
»	купців, пром.-рукод.	»	232
»	руску	»	177
»	технїків і промисл.	»	136
»	корчмарско-шинкар.	»	77
»	народ.-горож. (учцїву)	»	30
»	опоз. спол. сторон.	»	27
»	демокр. поступову	»	24
»	II дїльн. і зелїзн.	»	22
»	дїльниць	»	20
»	шевців	»	16

Але всї лїсти так виборцї „поправляли« на свій лад, що мало котра остала цїла в вервіснім видї.

Роля жандармів при вчерашних виборах ограничала ся на стереженю нїмецкого консуляту, замість війска, як було доси.

— **»Повітове товариство кредитове**, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою в Скалатї« вписав до реєстру стоваришеня окружний суд в Тернополи. Цїлию підприємства є: Удїлювати своїм членам кредиту і приймати їх капітали до корисного обороту в границях законів. Відвічальність членів розтягає ся до подвійної висоти декларованих удїлів.

— **В справі кандидатів на учителів середних шкіл** мінїстерство просьвіти вислало обіжник до дирекций всїх ґімназий. В обіжнику поручає ся дирекциям, запитати учеників 7. і 8. кляси, хто наміряє посьвятити ся учительскому званю. Здібних учеників мають дирекциї ґімназий поручати університетам в тій цїли, аби професори фільософічного видїлу заопікували ся ними так, аби студенти могли вже на першім роцї одержати державні стипендиї. Заряд мінїстерства просьвіти хоче таким чином придбати для середних шкіл найздібнїйших учителів.

— **Студенти жалують ся**. На клїнїцї проф. Корчиньского в Кракові прийшло до непорозуміня межи студентами III і IV року медицини а професором. Студенти жалують ся, що мало користають з практичної науки і домагають ся, аби їх допущено до вечірних візит в салях для недужих. Дальше студенти зазначують, що проф. Корчиньский маловажно приняв депутацию студентів в справі коасистентури п. Тренкнера. Проф. Корчиньский здержав на разї свої виклади і коли студенти не внесуть подання до лїкарского видїлу, то буде викладати, а в случаю внесеня жалоби здержить виклади аж до рішеня видїлу.

— **Адвокат дефравдантом**. З Кракова доносять: Тутешний адвокат, др. Серафин Хмурский, виїхав з Кракова в недїлю і доси нїхто не знає, де він обертає ся. В тутешних кругах ходить чутка, що др. Хмурский утїк перед довгами, які доходять до висоти 300.000 К. Гроші програвав мабуть на біржі, а в послїдних часах дійшов до сего, що не міг вирівнувати навіть дрібних довгів. Др. Хмурский утїк імовірно до Америки.

— **Перекази до Бразилиї**. На основі вешинґтоньского договору з 17. червня 1897. року можна буде від 1. марця с. р. надавати грошеві посилки переказом до висоти 500 К до Союзних Держав Бразилиї. Оплата виносить 25 сот. за кождих 25 К аж до 100 К, а 25 сот. за кождих дальших 50 К. Також вільно висилати грошесі посилки „експресові“, жадати звороту посилок або зміняти первісну адресу.

— **Недуга голяндскої королевої Вільгельміни** З Гаґи доносять, що королева Вільгельміна, недужа ще від падолиста минулого року, не може займати ся справами держави. Лїкарі радять її, аби для поратунку здоровля виїхала на цїлий рік до полудневих країв. Справи королївства буде полагоджувати реґент, вибраний ґенеральними станами, які скликано нарочно в тій цїли.

— **Виродчий син**. Бували вже всїлякі зьвірства, але такого як ось слїдуюче мабуть ще не бувало і оно хиба доказом, що чоловік іноді може бути лютїйший від зьвіра. В угорскім місточку Козма жила вдовиця по богатім властителю ґрунтовім Мартинї Люпокатичеви. Єї син Франц мусїв платити їй річну платню з доходів

ґрунту, але робив то дуже нерадо. Єго жінка все єму казала, що то лиш непотрібний видаток і добре би було, коби матїр раз вже вмерла. Чоловік і жінка змовились остаточно позбути ся старої матери раз на завсїди. Син минулої суботи убив стару матїр сокирою, а жінка покраяла тїло і дала свиням з'їсти. День перед тим не давала свиням нїчого і голодні свинї з'їли кусні киненого їм тїла так, що майже і слїду не лишило ся. Мала дївчина, що дивила ся крізь пліт, розповіла то, що видїла своїм родичам, а они донесли судови і страшних злочинцїв арештовано.

Посмертна † оповістка.

Вікторія з Качалів Студиньска, жена о. Йосифа, пароха Кипячки, а мати професора д-ра Кирила, упокоїла ся по довшій недузї 28. н. ст. лютого в 57. роцї житя. Похорони відбудуть ся 1. марця в Кипячцї. Покійна унаслїдила по своїм батьку Стефанї тепле серце для рускої справи, а материньскою любовю огортала не лише свою найблизшу рідню, а всякого, хто тілько потребував помочи. Щирий жаль всїх, що її знали, проводить Покійницю в могилу. Пером й земля!

Телеґрами.

Віденъ, 28. лютого. Президия палати послів перевела вчера переговори з провідниками клюбі в справі подїлу бесїдників в подрібній дискусиї над буджетом. Принято предложенє п. Бернрайтера, аби промовляло 300 бесїдників, так що дві третинї кождого сторонництва прийде до голосу. Малим сторонництвам признано більше бесїдників, як випадало би з числа їх членів.

Новий Йорк, 28. лютого. Вчера відбув ся бенкет праси в честь кн. Генриха пруского; в бенкетї взяло участь около 1.200 представителїв американьского дневникарства. Межи иньшими тоастами один з бесїдників зазначив, що 3 народи, с. є Анґлїя, Нїмеччина і Сполучені Держави неначе би сотворені Богом і призначені природою до вічної приязни.

Вешинґтон, 28. лютого. Кн. Генрих пруский прибув ту вчера і взяв участь в торжестві відслоненя памятника Мек Кінлїя на Капітолю.

Галицка Каса Щаднича у Львові

опроцентовує почавши **від дня 1. марця 1902. р. нові вкладки** по 3·6% і видає на них **нові вкладкові книжочки**.

Опроцентованє давних вкладок по 4% остає без зміни.

Докладки на давні книжочки не буде приймати ся.

Львів, дня 27. лютого 1902.

Галицка Каса Щаднича у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892 —

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

Днїстер

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

є одиноким руским Товариством асекурацийним.

Фонди »Днїстра« з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий . . .	386.402 кор. 83 сот.	разом 645.383 кор. 59. сот.
Резерва премії	205.227 „ — „	
Резерва специяльна . .	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний . .	47.753 „ 76 „	

»Днїстер« обезпечає будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всї три ВП. Ординарияти припоручили **»Днїстер«** Всч. Духовеньству і всїм вірним.

Оплата премії в »Днїстрі« є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє **»Днїстер«** межи своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. виносить зворот 8%.

Шкоди виплачує **»Днїстер«** дуже скоро, а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив **»Днїстер«** 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени »Днїстра« можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвім і касах ощадности, бо каси ті принимають полїси **»Днїстра«** при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечати через **»Днїстер«** — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківскім Товаристві, а з провізиї від тих обезпечень відступає **»Днїстер«** часть на рускі добродїйні цїли.

Аґенциї передає **»Днїстер«** радо селянам, господарям, особливо де нема **»Днїстра«**. Аґенти заробили 349.486 кор. провізиї.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Небувала, сензацийна проґрама!

від 15. до 28. лютого 1902.

При співучасти військової музики 24. п. п.

1) **Увертура** і кінематоґраф. 2) Велика **песня пантоміна** В. Іммaнса п. з. »Пригода на ловах«, в якій беруть участь 1 панї, 2 пани і 9 гарних расових псів. 3) **La i Do**, парискі сьпіваки уличні. 4) Дружина **Shilly**, еволюциї египетских крокодилїв. 5) **Eva Haller**, найзнаменитша данська субретка. 6) **Brandini Trio**, феноменальні акробати. 7) **Les Pontés**, гарний терцет трансформацийний. 8) **The Niagara's**, подорож на телеґрафічнім дротї. 9) **Les trois Denusé**, комічні віртуози. — 10) **Американьский біоскоп**, нова серия образів.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Пересмезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·10	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		9·40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	12·15	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·62	„ „ „ на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ „ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова, Надвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мукача, Пешту) Борислава
	8·30	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	2·55		
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	„ „ „ дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівцїв,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	„ „ дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

Каса ріжна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Сколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, спеціяльні, екстровані провідники, розвади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красицких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

За певну і добру льокацию

поручаємо

4 ½% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронові

5% листи гіпотечні преміовані

4% листи товариства кредитового земского

4½% листи Банку краєвого

5% облїґациї Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облїґациї пропінацийні

і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.